

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของ
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

Title Factors Determining Minimum Lending Rate (MLR) of Siam
Commercial Bank Public Company Limited

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณฑา ตั้งหลักมงคล
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail : monthautcc@gmail.com
นางสาวปศวีร์ ขุนเพชร
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail : honey_possawee@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2547 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2551 โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square-OLS) ในรูปแบบสมการถดถอยเชิงซ้อน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 สำหรับสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์เป็นตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม อัตราดอกเบี้ยลูกค้าชั้นดี ธนาคารไทยพาณิชย์

Abstract

The objective of this research is to study the factors influencing the minimum lending rate of Siam Commercial Bank Public Company Limited Such as the amount of loans, the deposit interest rates of the three-month savings of the Siam Commercial Bank, loan per deposit ratio. Quarterly times series data from the first quarter of 2004 to the fourth quarter of 2008 was analyzed by ordinary least square (OLS) in the multiple regression model.

The findings indicated that the factors influencing the minimum lending rate of Siam Commercial Bank were the amount of loans and the deposit interest rate of the three-month savings. These had the relationship in the same direction with the minimum lending rate of the

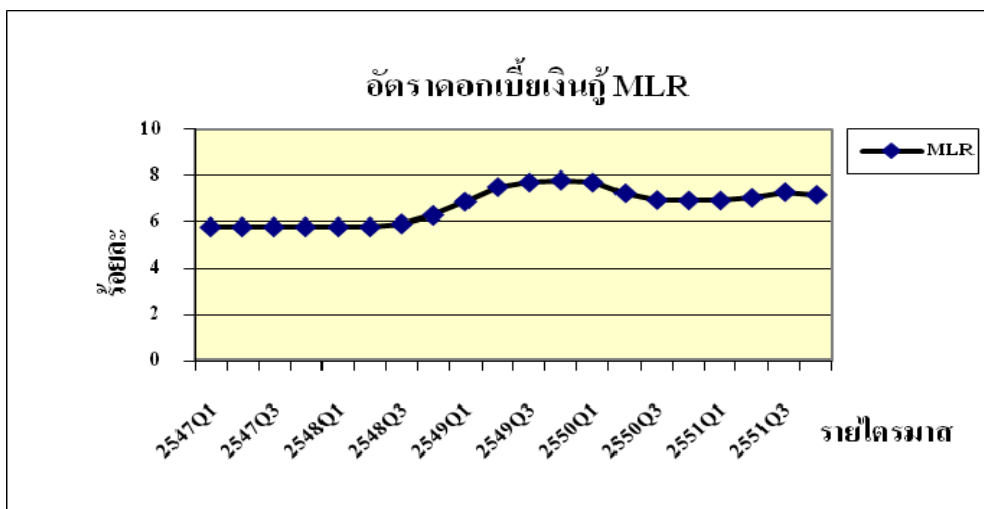
Siam Commercial Bank at the reliability level of 99% loan per deposit ratio were the variables without any statistical significance

Keywords : MLR , Interest Rate, Siam Commercial Bank

บทนำ

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงของแหล่งเงินทุนที่สำคัญ และมีหน้าที่หลักคือ การทำหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงิน โดยระดมเงินออมและนำไปจัดสรรในรูปแบบของสินเชื่อให้แก่ผู้ที่มีความต้องการเงินทุน โดยมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างภาคการเงิน ภาคการผลิต และภาคบริการ และยังเป็นปัจจัยในการกำหนดแหล่งเงินทุน เป็นสิ่งสำคัญที่มีส่วนให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศขยายตัว ได้แก่ ปริมาณเงินทุน

ธนาคารไทยพาณิชย์เป็นธนาคารที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ค่อนข้างสูง โดยได้รับประกาศให้เป็นธนาคารแห่งปี 2552 (Bank of the year 2009) จากวารสารการเงินธนาคาร จากการที่ธนาคารไทยพาณิชย์สามารถสร้างกำไรสูงสุดเป็นอันดับ 1 ถึง 21,499.18 ล้านบาท และมีกำไรต่อหุ้นสูงเป็นอันดับ 2 ที่ 9.07 บาท อีกทั้งยังมีรายได้รวมเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 12.9 มีบริการทางการเงินอย่างครบวงจร รวมถึงการให้บริการด้านสินเชื่อ ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีการแข่งขันด้านการปล่อยสินเชื่อ เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดที่เพิ่มขึ้น สินเชื่อก็เป็นผลิตภัณฑ์หลักของธนาคารที่สร้างรายได้จากดอกเบี้ยให้กับธนาคาร ฉะนั้น เมื่อระบบธนาคารพาณิชย์มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินตามภาวะอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ย่อมทำให้ธนาคารแต่ละธนาคารไม่สามารถรวมตัวกันหรือตกลงร่วมกันเพื่อปรับอัตราดอกเบี้ยพร้อมกัน และเท่ากันได้ทุกธนาคาร เนื่องจากแต่ละธนาคารมีต้นทุนทางด้านเงินฝากที่แตกต่างกัน รวมถึงนโยบายของแต่ละธนาคารที่แตกต่างกัน โดยอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารใช้อ้างอิงในการคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ประเภทต่างๆ ในช่วง ปี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2551 มีการเคลื่อนไหวขึ้นลง ต่างจากในอดีตที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก ดังแสดงในรูปที่ 1

ที่มา <http://www.scb.co.th/th/oth/rate.shtml>

รูปที่ 1 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ รายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2551

จากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ดังกล่าว ย่อมมีผลต่อการกู้ยืมของภาคธุรกิจและมีผลต่อการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะธนาคารไทยพาณิชย์ที่จัดว่าเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในตลาดทุนของไทย ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคารไทยพาณิชย์ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญน่าที่จะศึกษาเพื่อให้เห็นถึงแนวทางการกำหนดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจใช้แหล่งทุนของภาคธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์กับปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนด

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable Fund Theory)

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้อธิบายว่า อัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงไม่ได้จ่ายเพื่อการออม แต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้กู้ ไม่ว่าแหล่งเงินนั้นจะมาจากไหน และนำไปเพื่อจุดประสงค์อะไร ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินให้กู้ กับอุปสงค์ของเงินขอกู้

2. ทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่อง (Liquidity Preference Theory)

ทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่องนั้นเป็นของ จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes) ซึ่งอธิบายว่า อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพในตลาดนั้น ถูกกำหนดขึ้นจากเส้นความต้องการถือเงิน (demand for money) ตัดกับเส้นอุปทานของเงิน (supply of money)

จากทฤษฎีที่กล่าวในข้างต้นแม้จะเป็นการกล่าวถึงอัตราดอกเบี้ยในระบบเศรษฐกิจโดยรวม แต่ทั้งสองทฤษฎีต่างอธิบายเช่นเดียวกันว่าอัตราดอกเบี้ยการให้กู้ยืมจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับอุปสงค์ของเงินและอุปทานของเงิน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ โดยอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ ก็น่าจะกำหนดโดยปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านอุปสงค์เงินกู้ยืมที่ธนาคารไทยพาณิชย์เผชิญอยู่กับปัจจัยทางด้านอุปทานเงินให้กู้ยืมที่ธนาคารไทยพาณิชย์มีอยู่นั่นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประหยัด ภาริการ (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยสร้างแบบจำลอง 2 แบบ คือ (1) แบบจำลองความสัมพันธ์ของปัจจัยกำหนดกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ (2) แบบจำลองความสัมพันธ์ของปัจจัยกำหนดกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยใช้ข้อมูลหุตุยภูมิรายเดือน ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2538 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2540 ช่วงหลังระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2543 นำข้อมูลที่ได้มาทำการประมาณค่าสมการถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงซ้อน โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย ได้แก่ ปริมาณเงินในความหมายแบบกว้าง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมต่างประเทศที่ตลาดสิงคโปร์ ดัชนีราคาผู้ผลิต ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม รวมถึงความไม่ปกติของเหตุการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ

2. สุปราณี วิเชียร (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิเคราะห์การปรับตัวเชิงพลวัตของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย หลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงของตัวแบบทางการเงิน ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน อัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมระหว่างธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตร อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในประเทศสิงคโปร์ อัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณเงินสดสำรองส่วนเกิน ปริมาณเงินทุนเคลื่อนย้าย และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายเดือน ศึกษาในช่วงอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว(managed float) ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2543 ภายใต้แนวคิดของ Commercial Bank Portfolio Management และใช้วิธี Vector Auto Regressions (VARs)

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทั้งหมด สามารถอธิบายความสัมพันธ์อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีได้ร้อยละ 86 และเมื่อนำค่า residual จากการประมาณสมการแบบจำลอง VARs มาศึกษาปรับตัวเชิงพลวัตของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีด้วยวิธีวิเคราะห์ปฏิกิริยาตอบสนองต่อความแปรปรวนสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของตัวแปรทุกตัว ส่งผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ย MLR โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารพาณิชย์มีขนาดการส่งผลกระทบมากที่สุด และการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินทุนเคลื่อนย้าย อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตร ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน ปริมาณเงินสดสำรองส่วนเกิน อัตราแลกเปลี่ยน ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม

3. เดชา สีตะวัน (2547) ศึกษาเรื่อง การให้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) กับปริมาณเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ผลผลิตกันท์มวลรวมภายในประเทศ และนโยบายของรัฐบาล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543-2546 โดยแบบจำลองความสัมพันธ์แสดงด้วยสมการ (Multiple Regression) ทำการประมาณค่าความยืดหยุ่นด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์เป็นปฏิภาคกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารไทยพาณิชย์ทั้งระบบ โดยค่าความยืดหยุ่นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบมีค่าเท่ากับ -2.736

4. สมพงษ์ สุเมธชกร (2541) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย เพื่อศึกษาถึงตัวแปรปัจจัยจากภายในประเทศและปัจจัยจากภายนอกประเทศใดบ้างที่เป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงปี พ.ศ.2527 ถึง ปี พ.ศ. 2540 เป็นข้อมูลรายไตรมาสรวม 14 ปี นำข้อมูลที่ได้มาทำการประมาณค่าสมการถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงซ้อน โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก อัตราเงินเฟ้อที่คาดหวัง อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ในทิศทางเดียวกัน และปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ในทิศทางตรงกันข้าม

จากผลการวิจัยในอดีตที่ได้บททวนในข้างต้น นอกจากงานของเดชาซึ่งเป็นการศึกษาถึงการให้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารไทยพาณิชย์ แล้ว เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยทั้งระบบ ได้แก่ งานของประหยัด สุปราณี และสมพงษ์ ซึ่งผลของการศึกษาทั้ง 3 งาน มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอยู่บ้าง อย่างไรก็ตามเนื่องจากการศึกษาอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ตัวแปรที่มีอิทธิพลหรือกำหนดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว จึงเป็นตัวแปรในภาพรวมของระบบการเงิน แต่การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยย่อยในระบบการเงินแห่งหนึ่งเท่านั้น หรือเป็นการศึกษาในระดับจุลภาค โดยจากผลการศึกษาในอดีตทำให้การวิจัยในครั้งนี้มีกรอบแนวคิดในการคัดเลือกตัวแปรที่จะนำไปสร้างแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาโดยเลือกตัวแปรทางด้านอุปสงค์และอุปทานของเงินที่สามารถประยุกต์เป็นตัวแปรในระดับจุลภาคและน่าจะมีความเหมาะสมในการอธิบายถึงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ ดังนี้

- ตัวแปรด้านอุปทานของธนาคารไทยพาณิชย์ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ อัตราดอกเบี้ยเงินที่ธนาคารกู้ยืมมาเพื่อปล่อยกู้ให้ลูกค้า และปริมาณเงินที่ธนาคารมีให้กู้ยืม โดยในส่วนของอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารกู้ยืมมาเพื่อปล่อยกู้ให้ลูกค้าในในงานของประหยัดและสุปราณีได้กล่าวถึงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารและอัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตร แต่ในการศึกษารั้งนี้ต้องพิจารณาอัตราดอกเบี้ยของเงินที่ธนาคารไทยพาณิชย์ กู้ยืมมา และสำหรับปริมาณเงินที่ธนาคารมีให้กู้ยืมนั้น ในงานของสุปราณีได้กล่าวถึงเงินสดสำรองส่วนเกิน ซึ่งหมายถึงปริมาณเงินฝากที่หักเงินสดสำรองตามกฎหมายแล้ว อย่างไรก็ตามปริมาณเงินที่มีให้กู้ทั้งหมดของธนาคารยังมาจากปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมมาอีกด้วย

- ตัวแปรด้านอุปสงค์ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ เผชิญ คือ ปริมาณการขอกู้ยืมเงินของลูกค้าธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งเป็นตัวแปรที่น่าจะหาได้ยาก เพราะเรื่องของลูกค้าธนาคารย่อมถือเป็นความลับไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ อย่างไรก็ตามในงานของสมพงษ์ ได้กล่าวถึง ตัวแปรอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก ซึ่งน่าจะสะท้อนให้เห็นถึงปริมาณความต้องการกู้ยืมเงินของลูกค้าธนาคารได้ เพราะหากธนาคารมีเงินฝากเป็นจำนวนมาก แต่ลูกค้ามีความต้องการกู้ยืมน้อยอัตราส่วนนี้ย่อมน้อยตามไปด้วย แต่หากลูกค้ามีความต้องการกู้ยืมมากอัตราส่วนนี้ย่อมสูงมากจนอาจสูงกว่า 1 ได้ หากความต้องการกู้ยืมของลูกค้ามีมากจนธนาคารต้องกู้ยืมเงินมาปล่อยสินเชื่อ ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้จึงประยุกต์ใช้เป็นอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งเงินฝากนั้นเป็นที่มาของเงินสดสำรองส่วนเกินของธนาคาร ดังนั้นจึงไม่นำตัวแปรปริมาณเงินสดสำรองส่วนเกินในงานของสุปราณีมาใช้ในการสร้างแบบจำลองอีก

วิธีการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นรายไตรมาสระหว่างไตรมาสที่ 1 ปีพ.ศ.2547 ถึงไตรมาสที่ 4 ปีพ.ศ.2551 ที่ได้เก็บรวบรวมจากรายงานประจำปีของธนาคารไทยพาณิชย์ รายงานสถิติเศรษฐกิจและการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ และความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวกับปัจจัยที่กำหนด ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (multiple regression) ประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squared-OLS) โดยมีสมมติฐานและแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการกำหนดตัวแปรหรือปัจจัยที่คาดว่าจะเป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ นำมาสร้างแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา โดยมีสมมติฐานที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ดังนี้

1. สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ทั้งนี้เนื่องจากสัดส่วนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการสินเชื่อของลูกค้าธนาคารไทยพาณิชย์ กล่าวคือ หากลูกค้ามีความต้องการกู้ยืมเงินมาก ธนาคารย่อมมีการให้สินเชื่อในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับเงินฝากที่มีอยู่ ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคาร ย่อมสูงขึ้นตามไปด้วย ในทางกลับกัน หากลูกค้ามีความต้องการกู้ยืมเงินน้อย ธนาคารย่อมมีการให้สินเชื่อในสัดส่วนที่ลดลงเมื่อเทียบกับเงินฝากที่มีอยู่ ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคาร ย่อมลดลงตามไปด้วย

2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ทั้งนี้เนื่องจากธนาคารมีเงินฝากเป็นแหล่งอุปทานของเงินที่จะให้สินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากจึงเป็นต้นทุนของการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าของธนาคาร ดังนั้นหากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารสูงขึ้นย่อมทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสูงขึ้นไปด้วย ในทางกลับกันหากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารลดลงย่อมทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลดลงไปด้วย โดยจากการศึกษาข้อมูลเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ตลอดช่วงที่ปีที่ทำการศึกษาพบว่า เงินฝากที่ธนาคารไทยพาณิชย์มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน ดังนั้นในการศึกษาดังนี้จึงเลือกอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ เป็นตัวแปรในแบบจำลอง

3. ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ หมายถึง ปริมาณเงินที่ธนาคารไทยพาณิชย์กู้ยืมมา คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ทั้งนี้เนื่องจากธนาคารไทยพาณิชย์มีการกู้ยืมเงินเข้ามาในกิจการตลอดทุกไตรมาสเพื่อเสริมสภาพคล่อง เป็นแหล่งที่มาของเงินที่ธนาคารมีให้กู้แหล่งหนึ่ง ซึ่งน่าจะมีความสัมพันธ์กันกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารกู้ยืมด้วย อย่างไรก็ตามข้อมูลอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมมานั้นไม่สามารถหาได้ เพราะธนาคารไทยพาณิชย์ รายงานข้อมูลปริมาณเงินที่กู้ยืมมาโดยรวมเท่านั้น แต่ไม่เปิดเผยแหล่งเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยของเงินที่กู้ยืมมา เนื่องจากจะมีผลต่อธุรกิจ อย่างไรก็ตามอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวก็เป็นเพียงต้นทุนส่วนหนึ่งของเงินที่ธนาคารปล่อยกู้เท่านั้น แต่ต้นทุนส่วนใหญ่มาจากเงินฝากซึ่งในการศึกษาดังนี้ได้นำตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ มาใช้ดังกล่าวไว้ในสมมติฐานข้อที่สอง ดังนั้นจึงไม่นำตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารไทยพาณิชย์กู้ยืมมาใช้ในการศึกษาดังนี้ แต่จะใช้ตัวแปรปริมาณเงินที่ธนาคารไทยพาณิชย์กู้ยืมมาในการศึกษาดังนี้แทน เนื่องจากปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมมาเป็น

ที่มาของเงินที่ธนาคารไทยพาณิชย์มีให้ลูกค้ากู้ยืมนอกเหนือจากปริมาณเงินสดสำรองส่วนเกิน ซึ่งธนาคารจะกู้ยืมมาเมื่อขาดสภาพคล่อง จึงน่าจะมีความสัมพันธ์กันกับอัตราดอกเบี้ยให้กู้ของธนาคาร โดยหากปริมาณเงินกู้ยืมดังกล่าวเพิ่มขึ้นแสดงว่าธนาคารมีต้นทุนสูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้แก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารก็น่าจะเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันหากปริมาณเงินกู้ยืมดังกล่าวลดลงแสดงว่าธนาคารมีต้นทุนลดลง อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้แก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารก็น่าจะลดลงไปด้วย

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

$$MLR = \beta_0 + \beta_1 Lpd + \beta_3 F + \beta_2 \ln Bor$$

โดยที่

- MLR = อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ (หน่วย : ร้อยละ)
- Lpd = สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ (หน่วย : ร้อยละ)
- lnBor = ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ (หน่วย : พันล้านบาท)
- F = อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน ของธนาคารไทยพาณิชย์ (หน่วย : ร้อยละ)

ผลการวิเคราะห์

จากการแบบจำลองถดถอยเชิงซ้อนโดยใช้ข้อมูลทุกไตรมาสรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2547 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2551 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

$$MLR = 3.8760 + 0.0020 Lpd + 0.5226 F + 0.3934 \ln Bor$$

(6.881720) (0.266348)^{NS} (12.82448)^{***} (4.639513)^{***}

$$R^2 = 0.97 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.96$$

$$S.E. = 0.139 \quad F\text{-statistic} = 180.36$$

$$\text{Durbin-Watson} = 1.22$$

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistic ของสัมประสิทธิ์ตัวแปรต่างๆ

หมายเหตุ *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
 NS ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยต่างๆ คือ สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน มีผลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ถึงร้อยละ 97.12 ($R^2 = 0.97$) , Adjusted $R^2 = 0.96$, F-statistic = 180.36 แสดงว่า สมการอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์สามารถนำไปใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ได้ ส่วนการทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา ปรากฏว่าค่า Durbin-Watson (D.W.) เท่ากับ 1.22 ซึ่งแม้จะมีค่าไม่เข้า

ใกล้ 2.00 แต่ก็ค่า DW ที่คำนวณได้ปรากฏว่าอยู่ในช่วงที่ไม่สามารถสรุปได้ว่าเกิดปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ พบว่าไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์กับระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinarity) โดยแต่ละตัวแปรอิสระสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ (Lpd) จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ซึ่งหมายถึง สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์

2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน ของธนาคารไทยพาณิชย์ (F) จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน ของธนาคารไทยพาณิชย์ มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ ในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยหากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันเท่ากับร้อยละ 0.5226

3. ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ (Bor) จากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ ในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยหากปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันเท่ากับร้อยละ 0.3934 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ดังนั้นผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ และปริมาณเงินกู้ยืม เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนและปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไป ร้อยละ 0.5226 และ 0.3934 ตามลำดับ ส่วนสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์นั้น แม้ความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์จะเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจของสหรัฐในช่วงปลายปี 2550 ส่งผลกระทบต่อรายได้และการลงทุนทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ทำให้การลงทุนภายในประเทศลดลง และธนาคารมีความเข้มงวดในการให้สินเชื่อมากขึ้น ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับปริมาณสินเชื่อที่ชะลอตัวลง นอกจากนี้ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาการเติบโตของเงินฝากที่ค่อนข้างมีปริมาณที่น้อยลง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมาจากผู้ฝากเงินรายใหญ่ของธนาคารได้ให้ความสนใจในพันธบัตรรัฐบาลกันมาก ซึ่งจะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ดังนั้นสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ ในระยะปีหลัง ๆ จึงอาจไม่สะท้อนถึงความต้องการสินเชื่อของลูกค้าธนาคารไทยพาณิชย์ได้อย่างแท้จริง

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ อันได้แก่ สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ พบว่า ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนของธนาคารไทยพาณิชย์ เป็นปัจจัยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทาง แต่สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ โดยผลของการศึกษาขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนและปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ กับ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์ พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนมีผลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารไทยพาณิชย์มากกว่าปัจจัยอื่น

ทั้งนี้หากเปรียบเทียบผลการศึกษารั้งนี้กับงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่ประยุกต์จากงานวิจัยในอดีตมาเป็นตัวแปรในระดับจุลภาคคือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารยังคงสามารถอธิบายอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมได้อย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกันกับการศึกษาภาพรวมทั้งระบบธนาคาร ดังนั้นจึงยิ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนด อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคาร

2. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ธนาคารไทยพาณิชย์ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน และการกู้ยืมเงินมาใช้เสริมสภาพคล่องของธนาคาร เพราะจะมีผลต่อการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร

2. นักลงทุนหรือผู้ที่ต้องการกู้ยืมเงินจากธนาคารไทยพาณิชย์ควรติดตามข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือน และปริมาณการกู้ยืมเงินของธนาคารไทยพาณิชย์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าปัจจัยทั้งสองเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ ดังนั้นหากมีการติดตามทิศทางหรือการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลดังกล่าวอย่างใกล้ชิด ย่อมทำให้สามารถคาดคะเนทิศทางของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมดังกล่าวได้ ช่วยให้สามารถตัดสินใจกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น และอาจจะช่วยให้ นักลงทุนสามารถปรับตัวให้ทันในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมดังกล่าว

บรรณานุกรม

- เดชา สีตะวัน. 2547. การให้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).
สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประหยัด ผาภิการ. 2544. ปัจจัยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ไทย. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมพงษ์ สุเมธชกร. 2541. ปัจจัยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สุปราณี วิเชียร. 2544. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ใน
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาคารไทยพาณิชย์. 2552. วิเคราะห์งบการเงิน. ค้นเมื่อ 18 ก.ค. 2552, จาก
http://www.scb.co.th/th/abt/abt_ivr_fin_fnr.shtml
- ธนาคารไทยพาณิชย์. 2552. อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม. ค้นเมื่อ 18 ก.ค. 2552 จาก
<http://www.scb.co.th/th/oth/rate.shtml>